

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

PEDIATRIA

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Pediatria je špecializačný odbor medicíny. Zaoberá sa v teórii a praxi problematikou zdravého a chorého dieťaťa od narodenia do 18. roku a ďalších 364 dní života. Zahŕňa teoretické vedomosti a praktickú diagnostiku, diferenciálnu diagnostiku, liečbu a prevenciu chorôb detského veku, posudkovú a výskumnú činnosť, ktoré umožňujú kvalitnú všeobecnú a špecializovanú starostlivosť v pediatrii ambulantnou a ústavnou formou.
2. Špecializačné štúdium trvá štyri roky.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

A. V rámci pediatrického kmeňa

1. fyziologické vývinové procesy a ich variácie, základy anatomického a funkčného prenatalného vývoja, zhodnotenie stavu a vývoja novorodenca a novorodeneckej adaptácie, preventívne skriningové programy,
2. rast, fyziologický rast a fyzický vývoj v dojčenskom veku, detstve a adolescencii, varianty a vplyv genetických faktorov a faktorov prostredia, zmeny zloženia organizmu a anatomické zmeny závislé od veku, psychomotorický, kognitívny a sociálny vývin, reč, puberta, behaviorálne aspekty a sexualita, špecifiká fungovania rodiny, znaky jej dysfunkcie, možnosti pri ošetrovaní dieťaťa v rodine, správanie dieťaťa, jeho najčastejšie poruchy, citový vývoj a jeho možné poruchy,
3. násilie páchané na dieťaťati vo všetkých jeho formách vrátane sexuálneho zneužívania dieťaťa a sexuálneho vykorisťovania dieťaťa – príznaky, diagnostika a identifikácia, fyzické a psychologické zotavenie, sociálna reintegrácia dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
4. intervenčné programy zodpovedajúce osobitným vývojovým potrebám detí, ktoré sa dopustili trestného činu sexuálnej povahy, fyzické a psychologické zotavenie, sociálna reintegrácia dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
5. starostlivosť o zdravý vývin dieťaťa, jeho telesné funkcie, prostredie, spánok, špecifiká novorodenca, dieťa predčasne narodené s nízkou pôrodnou hmotnosťou, psychosociálna starostlivosť, akútne a chronicky choré dieťa,
6. fyziológia výživy a kŕmenia, nutričné požiadavky a odporúčania, výživa detí a adolescentov, zloženie stravy pri akútnych a chronických chorobách,
7. preventívna a sociálna pediatria, detská psychológia, imunizácia, hygienická problematika zdravých a chorých detí, faktory sociálneho prostredia, epidemiológia regiónu, programy zdravia, náhle úmrtia dojčiat, včasné poznanie porúch vývoja a závažných chorôb, prevencia nehôd a otráv, hospitalizované dieťa, interdisciplinárna tímová práca, znečistenie prostredia,

8. špecifiká profesionálnej komunikácie s detským pacientom a jeho zákonným zástupcom, princípy dialógu v špeciálnych situáciách,
9. práva dieťaťa, práva osôb so zdravotným postihnutím, práva a povinnosti zákonného zástupcu dieťaťa, etické princípy pediatickej starostlivosti a klinického výskumu, antidiskriminačné rozhodovanie,
10. vedenie odbornej dokumentácie, kontrola kvality práce, ekonomika zdravotníctva, sebakritika, manažment tímovej práce,
11. právne predpisy týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti,
12. základné pediatické diagnostické a terapeutické postupy, zahŕňajúce anamnézu, fyzikálne vyšetrenie, laboratórne metódy a zobrazovacie metódy, diferenciálnu diagnostiku v oblastiach zvládania: urgentných stavov, neonatologickej problematiky, vrodenných vývojových chýb, porúch výživy, malabsorpcií, chorôb pečene, chorôb dýchacích orgánov, vrátane cystickej fibrózy, bronchiálnej hyperreaktivity, spánkovej medicíny detí, vrodenných a získaných chorôb srdca a ciev, imunodeficiencií, imunopatologických reakcií, alergií, atopie, reumatických ochorení, chorôb krvi, vrátane anémií, porúch hemokoagulácie, genetických ochorení, malformačných syndrómov, malígnych a benígnych nádorov, chorôb urogenitálneho systému, ochorení nervového systému, ochorení svalov, kostí a kĺbov, ochorení endokrinných žliaz, vrátane diabetes mellitus, porúch rastu, dedičných metabolických porúch, infekčných ochorení, parazitárnych chorôb, zápalových a nezápalových kožných chorôb, základy rehabilitačnej liečby, psychologických, psychosomatických porúch, porúch správania, dorastového lekárstva, vrátane problematiky dospievania, sexuality a posudkovej činnosti.

B. V rámci odboru pediatria

1. fyziologické vývinové procesy a ich variácie, základy anatomického a funkčného prenatálneho vývoja, zhodnotenie stavu a vývoja novorodenca a novorodeneckej adaptácie, preventívne skriningové programy,
2. rast, fyziologický rast a fyzický vývoj v dojčenskom veku, detstve a adolescencii, varianty a vplyv genetických faktorov a faktorov prostredia, zmeny zloženia organizmu a anatomické zmeny závislé od veku, psychomotorický, kognitívny a sociálny vývin, reč, puberta, behaviorálne aspekty a sexualita, špecifiká fungovania rodiny, znaky jej dysfunkcie, možnosti pri ošetrovaní dieťaťa v rodine, správanie dieťaťa, jeho najčastejšie poruchy, citový vývoj a jeho možné poruchy,
3. násilie páchané na dieťati vo všetkých jeho formách vrátane sexuálneho zneužívania dieťaťa a sexuálneho vykorisťovania dieťaťa – príznaky, diagnostika a identifikácia, fyzické a psychologické zotavenie, sociálna reintegrácia dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
4. intervenčné programy zodpovedajúce osobitným vývojovým potrebám detí, ktoré sa dopustili trestného činu sexuálnej povahy, fyzické a psychologické zotavenie, sociálna reintegrácia dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
5. starostlivosť o zdravý vývin dieťaťa, jeho telesné funkcie, prostredie, spánok, špecifiká novorodenca, dieťa predčasne narodené s nízkou pôrodnou hmotnosťou, psychosociálna starostlivosť, akútne a chronicky choré dieťa,
6. fyziológia výživy a kŕmenia, nutričné požiadavky a odporúčania, výživa detí a adolescentov, zloženie stravy pri akútnych a chronických chorobách,
7. preventívna a sociálna pediatria, detská psychológia, imunizácia, hygienická problematika zdravých a chorých detí, faktory sociálneho prostredia, epidemiológia regiónu, programy zdravia, náhle úmrtia dojčiat, včasné poznanie porúch vývoja a závažných chorôb, prevencia nehôd a otráv, hospitalizované dieťa, interdisciplinárna tímová práca, znečistenie prostredia,

8. špecifiká profesionálnej komunikácie s detským pacientom a jeho zákonným zástupcom, princípy dialógu v špeciálnych situáciách,
9. práva dieťaťa, práva osôb so zdravotným postihnutím, práva a povinnosti zákonného zástupcu dieťaťa, etické princípy pediatickej starostlivosti a klinického výskumu, antidiskriminačné rozhodovanie,
10. vedenie odbornej dokumentácie, kontrola kvality práce, ekonomika zdravotníctva, sebakritika, manažment tímovej práce,
11. právne predpisy týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti,
12. základné pediatické diagnostické a terapeutické postupy, zahŕňajúce anamnézu, fyzikálne vyšetrenie, laboratórne metódy a zobrazovacie metódy, diferenciálnu diagnostiku v oblastiach zvládania: urgentných stavov, neonatologickej problematiky, vrodených vývojových chýb, porúch výživy, malabsorpcií, chorôb pečene, chorôb dýchacích orgánov, vrátane cystickej fibrózy, bronchiálnej hyperreaktivity, spánkovej medicíny detí, vrodených a získaných chorôb srdca a ciev, imunodeficiencií, imunopatologických reakcií, alergií, atopie, reumatických ochorení, chorôb krvi, vrátane anémií, porúch hemokoagulácie, genetických ochorení, malformačných syndrómov, malígnych a benígnych nádorov, chorôb urogenitálneho systému, ochorení nervového systému, ochorení svalov, kostí a kĺbov, ochorení endokrinných žliaz, vrátane diabetes mellitus, porúch rastu, dedičných metabolických porúch, infekčných ochorení, parazitárnych chorôb, zápalových a nezápalových kožných chorôb, základy rehabilitačnej liečby, psychologických, psychosomatických porúch, porúch správania, dorastového lekárstva, vrátane problematiky dospievania, sexuality a posudkovej činnosti,
13. vedomosti v príbuzných špecializačných odboroch
  - a) detská chirurgia,
  - b) pediatická ortopédia,
  - c) pediatická gynekológia,
  - d) ORL,
  - e) detské zubné lekárstvo,
  - f) pediatická oftalmológia,
  - g) pediatická neurológia,
  - h) detská psychiatria,
  - i) dermatovenerológia.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

A. V rámci pediatického kmeňa		
1.	ošetrovanie detského pacienta na lôžkovom oddelení	300
2.	vyšetrenie dieťaťa na ambulancii – anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, laboratórne vyšetrenia, diferenciálna diagnostika a liečba	60
3.	odber krvi u detí	100
4.	zavedenie infúzie detskému pacientovi	100
5.	plánovanie a rozpis infúznej liečby	100
6.	transfúzia krvi	7
7.	zavedenie žalúdočnej sondy	7
8.	odber moču, vrátane cievkovania	20
9.	odber biologického materiálu na mikrobiologické vyšetrenie	30
10.	vyšetrenie per rectum	10
11.	lumbálna punkcia	3

12.	otoskopia	50
13.	KPCR	7
14.	hodnotenie pubertálneho vývinu podľa Tannera	30
15.	vyšetrenie dieťaťa na ambulantnej pohotovostnej službe	10
16.	vyšetrenie dieťaťa na ústavnej pohotovostnej službe pre deti a dorast	50
17.	ošetrenie krčových stavov u detí	10
18.	ošetrenie rán (sutúra nekomplikovanej rany)	50 (10)
19.	hodnotenie rastu a hodnotenie psychomotorického vývoja	120
20.	hodnotenie rádiogramov (hrudník, skelet, natívna snímka brucha, lebka)	150
21.	očkovanie	75
22.	zostavenie diéty pri jednotlivých ochoreniach	30

B. V rámci odboru pediatria		
1.	ošetrenie detského pacienta na lôžkovom oddelení	200
2.	vyšetrenie dieťaťa na ambulancii – anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, laboratórne vyšetrenia, diferenciálna diagnostika a liečba	40
3.	odber krvi u detí	100
4.	zavedenie infúzie detskému pacientovi	50
5.	plánovanie a rozpis infúznej liečby	50
6.	transfúzia krvi	3
7.	zavedenie žalúdočnej sondy	3
8.	odber moču, vrátane cievkovania	10
9.	odber biologického materiálu na mikrobiologické vyšetrenie	20
10.	vyšetrenie per rectum	10
11.	lumbálna punkcia	2
12.	KPCR	3
13.	hodnotenie pubertálneho vývinu podľa Tannera	20
14.	vyšetrenie dieťaťa na ambulantnej pohotovostnej službe	10
15.	vyšetrenie dieťaťa na ústavnej pohotovostnej službe pre deti a dorast	50
16.	ošetrenie krčových stavov u detí	10
17.	hodnotenie rastu a hodnotenie psychomotorického vývoja	30
18.	hodnotenie rádiogramov (hrudník, skelet, natívna snímka brucha, lebka)	50
19.	zostavenie diéty pri jednotlivých ochoreniach	20

C. Praktické skúsenosti

1. intravenózna urografia, cystografia,
2. punkcia pleurálna, abdominálna a subdurálna, intubácia,
3. vyšetrovacie metódy: USG, echokardiografia, Dopplerovská sonografia, CT, MR, rádioizotopové vyšetrenia, bronchoskopia, gastrofibroskopia, kolonoskopia, rektoskopia, vyšetrenie očného pozadia, perimetria,
4. princípy laboratórných a genetických vyšetrení, ich interpretácia, indikácie,
5. vykonávanie kožných testov, kanylácie centrálnej žily u detí v jednotlivých vekových obdobiach.

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia a prebieha podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa začína pediatrickým kmeňom v trvaní najmenej 24 mesiacov, na ktorý nadväzuje špecializačné štúdium v pediatrii v trvaní najmenej 24 mesiacov. Pohotovostné služby na pediatrickom oddelení sú súčasťou špecializačného štúdia. Lekár ich vykonáva po absolvovaní šiestich mesiacov odbornej praxe vrátane mesačnej praxe na jednotke intenzívnej starostlivosti. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Odborná zdravotnícka prax na detskom oddelení v trvaní minimálne 48 mesiacov, z toho:

A. Pediatrický kmeň v trvaní najmenej 24 mesiacov

1.	jednotka intenzívnej starostlivosti detského oddelenia (oddelenie pediatickej intenzívnej medicíny) vo vzdelávacej ustanovizni	1 mesiac
2.	oddelenie dojčiat	3 mesiace, z toho 1 mesiac vo vzdelávacej ustanovizni
3.	oddelenie batoliat a menších detí	3 mesiace, z toho 1 mesiac vo vzdelávacej ustanovizni
4.	oddelenie detí školského veku a dorastu	3 mesiace, z toho 1 mesiac vo vzdelávacej ustanovizni
5.	detský urgentný príjem alebo detská príjmová ambulancia	2 mesiace
6.	detské anestéziologicko-resuscitačné oddelenie vo vzdelávacej ustanovizni	1 mesiac
7.	neonatologické pracovisko – oddelenie fyziologických novorodencov	1 mesiac
8.	oddelenie detskej chirurgie alebo ambulancia detskej chirurgie vo vzdelávacej ustanovizni	1 mesiac
9.	pracovisko detskej onkológie	1 mesiac
10.	oddelenie ORL	1 mesiac
11.	oddelenie neurológie, z toho a) ambulancia pediatickej neurológie	2 mesiace, z toho 1 mesiac
12.	rádiologické oddelenie so zameraním na pediatriu	1 mesiac
13.	infektologické oddelenie so zameraním na pediatriu	1 mesiac
14.	všeobecná ambulancia pre deti a dorast	3 mesiace

B. Pediatria v trvaní najmenej 24 mesiacov

1.	neonatologické pracovisko - pracovisko patologických novorodencov vo vzdelávacej ustanovizni	1 mesiac
2.	oddelenie neurológie	1 mesiac

3.	oddelenie dermatovenerológie	1 mesiac
4.	Spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky, z toho:	1 mesiac
	4.1. laboratórium hematológie a transfúziológie	2 týždne
	4.2. laboratórium klinickej biochémie	2 týždne
5.	pracovisko detskej psychiatrie	1 mesiac
6.	psychologické pracovisko so zameraním na detský a dospelý vek vo vzdelávacej ustanovizni	1 mesiac
7.	detské oddelenie materského pracoviska	6 mesiacov
8.	<p>Flexibilná časť prípravy podľa budúceho zamerania absolventa:</p> <p>8.1. klinická a ambulantná prax v pediatrickej neurológii</p> <p>8.2. klinická a ambulantná prax v pediatrickej kardiológii</p> <p>8.3. klinická a ambulantná prax v pediatrickej pneumológii a ftizeológii</p> <p>8.4. klinická a ambulantná prax v pediatrickej gastroenterológii, hepatológii a výžive</p> <p>8.5. klinická a ambulantná prax v pediatrickej hematológii a onkológii</p> <p>8.6. klinická a ambulantná prax v pediatrickej endokrinológii</p> <p>8.7. klinická a ambulantná prax v pediatrickej reumatológii</p> <p>8.8. klinická a ambulantná prax v pediatrickej nefrológii</p> <p>8.9. klinická prax v pediatrickej intenzívnej medicíne a anestéziológii</p> <p>8.10. ambulantná prax v klinickej imunológii a alergológii</p> <p>8.11. ambulantná prax vo všeobecnej ambulancii pre deti a dospelých</p> <p>Uvedená odborná prax v trvaní 12 mesiacov je flexibilnou časťou špecializačného štúdia podľa budúceho zamerania absolventa, ktorú možno vzájomne kombinovať. Lekári, ktorí sa pripravujú prednostne pre poskytovanie všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre deti a dospelých, absolvujú 3 mesiace vo všeobecnej ambulancii pre deti a dospelých a následne absolvujú odbornú prax vo všetkých uvedených odboroch v trvaní najmenej 2 týždne.</p>	12 mesiacov